

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

*“Вплив війни на особистісні цінності
людини”*

Виконав: здобувач 2 курсу,
групи ПС-21-2вм
Спеціальності 053 «Психологія»
Набівач О.О.
Керівник: Крупенина Н.А.,
канд.пед.наук, доцент

м. Дніпро
2023

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи
Набівач Олени Олександрівни
на тему:

«Вплив війни на особистісні цінності людини»

Кваліфікаційна робота здобувача 2-го курсу, спеціальності «Психологія» (у форматі Магістр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, кафедра інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи) присвячена аналізу зв'язку між особистісними цінностями людини та війною як чинника стресових факторів

Таке психологічне явище як війна має суттєвий вплив на смисли життя кожної людини та змінює їх. На перше місце виходять такі суспільні цінності як свобода, гідність, безпека. За даними опитування 2020 року, 63.7% респондентів обрали свободу як більшу цінність ніж рівність. На відміну від жителів Німеччини, де фінансова незалежність є основною цінністю (біля 80%) в 2018 році.

З тим зміна відбувається й в особистісних цінностях, родинних цінностях: людина починає жити «тут і зараз», а не мріяти про майбутнє; більше уваги приділяється взаємовідносинам з близькими, дітьми, укладаються шлюби та інше. Обґрунтовано, війна як фактор дистресу впливає на цінності людини та навпаки особистісні цінності людини впливають на глибину та проживання ПТСР. Дослідження показує, що ці теорії стверджують про зв'язок між психічним розвитком особистості та суспільним життям людини, особистість розвивається невідокремлено, а тільки через взаємодію з іншими та суспільством, та при цьому ця взаємодія наближає особистість до власної цілі або допомагає задовольнити ієрархію цінностей. Тобто ми бачимо, що особистість розвивається через зміну та/або перегляд ієрархії цінностей.

Доведено, що адаптація особистості яка перебуває або перебувала в постекстремальних умовах детермінована особливостями смислової сфери, пов'язаної з переживанням екстремальної ситуації. Збереження таких цінностей, як щасливе сімейне життя, любов до близьких, творчість, пізнання, цікава робота,

інтеграція екстремального смислового досвіду в систему життєвих смислів та цінностей у звичайних умовах, активне прогнозування майбутнього зумовлюють наявність оптимального сенсу життя у таких особистостей. Сміслова інтеграція гуманістичних цінностей дозволяє інтегрувати екстремальний смисловий досвід у систему життєвих смислів.

Практична значущість полягає в тому, що зазначені особливості ціннісно-сміслової сфери слід враховувати при розробці комплексу заходів щодо психологічної корекції наслідків стресу та соціально-психологічної реабілітації людей, які пережили війну в Україні або брали участь у бойових діях.

Перелік ключових слів: *цінність, стрес, особистість.*

SUMMARY

qualification work

Nabivach Olena Oleksandrivna

on the topic:

"The impact of war on the personal values of a person"

The qualification work of the 2nd-year applicant, majoring in "Psychology" (in Master's format) (Alfred Nobel University, Dnipro, department of innovative technologies in pedagogy, psychology and social work) is devoted to the analysis of the connection between the personal values of a person and war as factor of stress factors.

Such a psychological phenomenon as war has a significant impact on the meaning of life each person and changes them. Such social values as freedom, dignity, and safety come first. According to a 2020 survey, 63.7% of respondents chose freedom as a greater value than equality. Unlike the residents of Germany, where financial independence is the main value (about 80%) in 2018.

At the same time, a change also occurs in personal values and family values: a person begins to live "here and now", and not in dreams of the future; more attention is paid to relationships with loved ones, children, marriages, etc. Justifiably, war as a factor of distress affects human values and on the contrary, a person's personal values influence the depth and residence of PTSD.

Research shows that these theories posit a relationship between mental personality development and social life of a person, the personality develops not separately, but only through interaction with others and society, and at the same time this interaction brings the individual closer to his own goal or helps to satisfy the hierarchy of values. That is, we see that personality develops through a change and/or revision of the hierarchy of values.

It has been proven that the adaptation of an individual who is or was in post-extreme conditions is determined by the features of the semantic sphere associated with experiencing an extreme situation. Preservation of such values as a happy family life, love for loved ones, creativity, knowledge, interesting work, integration of extreme meaningful experience into the system of life meanings and values in normal conditions, active

forecasting of the future determine the presence of optimal meaning of life in such individuals. Semantic integration of humanistic values allows integrating extreme meaningful experience into the system of life meanings.

The practical significance lies in the fact that the specified features the value-meaning sphere should be taken into account when developing a complex of measures for psychological correction of the consequences of stress and social-psychological rehabilitation of people who survived the war in Ukraine or participated in hostilities.

List of key words: value, stress, personality.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБИСТОСТІ ТА ЗМІНИ ОСОБИСТІСНИХ ЦІННОСТЕЙ ПІД ВПЛИВОМ ВІЙНИ	
1.1 Теоретико-методологічний підхід до поняття «Особистість»	7
1.2. Методологічний підхід до поняття «Цінність»	12
1.3. Теоретико-методологічний підхід до поняття «Стрес»	15
1.4. Психологічні основи впливу війни на особистісні цінності людини	21
Висновок до розділу 1	28
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	
2.1. Методи дослідження	29
2.2. Організація, аналіз та інтерпретація результатів	38
2.3. Статистичний та кореляційний аналіз результатів	41
Висновок до розділу 2	52
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	57